บทความวิจัยเรื่อง

การพัฒนาการบริหารงานคลังภาครัฐ กรณีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

The Development of Public Treasury Management : A Case of Land and Building Tax Collection at the Bang Kapi District Office, Greater Bangkok

ธีวรา สิงหชาติ[1]
ดำรงศักดิ์ จันโททัย[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเงื่อนไข ระบบโครงสร้างกฎหมายและระเบียบ การบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคโดยรวมทั้งจากภาครัฐ และ ประชาชน การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาในการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกฎหมาย ระเบียบ มีความซับซ้อนยุ้งยากในการตีความและทำความเข้าใจด้านบุคลากรเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ด้านงบประมาณขาดงบประมาณในการจัดจ้างล่วงเวลาหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม ด้านวัสดุและอุปกรณ์เครื่องมืออุปกรณ์ไม่มีความทันสมัยและวัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอ ระบบ

---

[1] นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)

ไม่เสถียร ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาหนี้ค้างชำระสูง บุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการจัดเก็บรายได้จากภาษีท้องถิ่นซึ่งถือว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงาน และการพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนประกอบกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 3 พ.ศ. 2566-2570 ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 7.4 การคลังและงบประมาณ มุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง กรุงเทพมหานครสามารถรักษาวินัยทางการเงินการคลังทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมุ่งเน้นความสามารถในการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดเก็บภาษีท้องถิ่นการพัฒนารายได้

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการสาธารณะ และการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน การจัดเก็บภาษีดังกล่าวได้ถูกปรับปรุงและนำมาใช้ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน และกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตบางกะปิ เป็นหนึ่งใน 50 ที่มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสูงเป็นลำดับต้นๆ ของในห้าสิบเขตและประสบปัญหาลูกหนี้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสะสมมาตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน พื้นที่เขตประมาณ 28.523 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่มีความหนาแน่นของประชากร และซับซ้อนของทรัพย์สินที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางและหนาแน่นน้อย โดยมีย่านธุรกิจการค้าหนาแน่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แนวทางการแก้ไขปัญหาปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และจะเป็นประโยชน์ ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเงื่อนไข ระบบโครงสร้างกฎหมายและระเบียบ การบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคโดยรวมทั้งจากภาครัฐ และ ประชาชน การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

คำถามการวิจัย

1. เงื่อนไข ระบบโครงสร้างกฎหมายและระเบียบ ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นอย่างไรบ้าง

2. ปัญหา และอุปสรรค โดยรวมทั้งจากภาครัฐ และ ประชาชน การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มาจากสาเหตุใดบ้าง

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครได้อย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตลอดจนเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ สำนักงานเขตบางกะปิ และพื้นที่เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

3. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งหมด 12 คน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายรายได้ สำนักงานเขตบางกะปิ เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้อาวุโส จำนวน 1 คน นักวิชาการจัดเก็บรายได้ปฏิบัติการ จำนวน 2 คน เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ชำนาญการ จำนวน 5 คน ประชาชนผู้เสียภาษี 4 คน

4. ขอบเขตด้านเวลาระยะเวลา การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ของสำนักงานเขต

4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาพบว่ามีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานคลังภาครัฐ กรณีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

น้ำผึ้ง บุญขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ทางกฎหมาย พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราส่วนหนึ่งมาจากกฎหมายที่มีความซับซ้อนยากแก่ความเข้าใจสำหรับประชาชนทั่วไป ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจในระเบียบการปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้ในปัจจุบัน ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษี พบว่าเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา มีระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์ที่ยังไม่เป็นปัจจุบันและไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในเชิงข้อเท็จจริง และยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บรายได้ได้อย่างเต็มที่ ส่งผลในการให้บริการทำให้การชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นไปด้วยความล่าช้า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรามีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดประชาสัมพันธ์แต่ละปีงบประมาณ และค่าใช้จ่ายในประชาสัมพันธ์สูง จึงทำให้ ดำเนินการได้ไม่ค่อยทั่วถึงครอบคลุม และปัจจัยด้านการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษี เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราขาดทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน ขาดการวางแผนและความเข้าใจในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ

เพ็ญนภา ตีระวรานันท์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการจัดเก็บภาษีตาม พรบ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครนายก พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการจัดภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครนายก ในทางปฏิบัตินั้นมีปัญหาอยู่หลายปัจจัย ได้แก่ การให้คำนิยาม ของกฎหมายรองหรือกฎหมายลูก ทำให้เกิดการตีความที่กำกวมไม่สามารถตอบโจทย์ตามเจตนาของกฎหมายได้อย่างชัดเจน ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังไม่สอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน ภาครัฐยังไม่มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษีหลายๆ ด้านการขาดอัตราบุคคลากรผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ที่รองรับระบบงาน ตลอดจนปัจจุบันปัญหาโปรแกรมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังไม่สมบูรณ์พร้อมที่จะใช้งาน ความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ของประชาชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่ทำในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ ใช้วิธีการศึกษาและเครื่องมือในเก็บข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลได้แก่การศึกษาจาก หนังสือ ตาราเรียน รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความเอกสารวิจัย บทความออนไลน์ ข้อมูลจากหน่วยราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผสมผสานระหว่างโครงสร้างข้อคำถามและการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้ โดยสร้างประเด็นถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา

กฎหมายและระเบียบ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบว่า กฎหมายและระเบียบมีความซับซ้อนยากต่อการตีความและยากต่อการทำความเข้าใจ บางครั้งมีช่องโหว่ของกฎหมาย เช่น การหลีกเลี่ยงภาษีที่ดินว่างเปล่า ซึ่งอัตราภาษีสูง ด้วยการปลูกกล้วย หรือปลูกพืชเกษตรกรรมง่ายๆ เพื่อให้เสียภาษีในอัตราเกษตรกรรม ความไม่แน่นอนของนโยบาย วิธีการคำนวณภาษี การแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ ยกเว้นบ้านหลังหลัก เบี้ยปรับเงินเพิ่มมีอัตราสูงมากทำให้เกิดภาระแก่ประชาชนผู้เสียภาษี ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ไม่เป็นธรรม

ปัญหาบุคลากร พบว่า ขาดแคลนบุคลากร สำนักงานเขตบางกะปิมีการจัดเก็บหลายภาษี นอกเหนือจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อีกทั้งยังมีภารกิจอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย จึงทำให้กระบวนการในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างล่าช้า ขาดบุคลากรดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจตลอดจนครบจบการการชำระภาษีถึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการ

ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า ยังขาดงบประมาณในการจัดจ้างล่วงเวลาหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม เรื่องการดำเนินการจัดเก็บภาษี ไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการทำป้ายหรือเอกสารประชาสัมพันธ์ในการชำระภาษี เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานเขตมีจำกัด เขตมีภารกิจหลายด้าน จึงนำงบประมาณไปจัดสรรภารกิจอื่น ๆ เช่น ภารกิจด้านสาธารณูปโภคให้กับประชาชนมากกว่าการจัดสรรงบประมาณมาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ และการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมในจุดสำคัญ ด้านการชำระภาษี ระยะเวลา

ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ พบว่า สถานที่ของสำนักงานเขตมีความคับแคบไม่มีที่จอดรถต้องวนหรือต้องเสียเวลามาใหม่อีกวัน จำนวนเก้าอี้สำหรับพักรอเรียกคิวชำระไม่เพียงพอ เครื่องมืออุปกรณ์ไม่มีความทันสมัยและไม่พร้อมต่อการทำงาน วัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอ ระบบไม่เสถียร เช่น คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ ระบบการจัดเก็บเอกสารไม่มีความทันสมัย เจ้าหน้าที่จัดเอกสารไม่ครบถ้วน หาเอกสารไม่เจอ ทำให้ผู้เสียภาษีรอนาน บางครั้งเวลาออกไปสำรวจยานพาหนะไม่ว่าง มีภารกิจหลายอย่าง ทำให้ไม่สามารถออกไปสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า ปัญหาในด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอ เมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทางด้านภาษีติดภารกิจหรือไปราชการ ทำให้การดำเนินการจัดเก็บภาษีไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ เนื่องจากบุคลากรที่อยู่ไม่ทราบพื้นที่ไม่มีความรู้ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ขาดการจัดสรรงาน การแบ่งกันทำงานข้อจำกัดด้านบุคลากร เมื่อเจ้าหน้าที่ขาดหรือลา คนอื่นไม่สามารถทำงานในพื้นที่แทนได้ ทำให้งานล่าช้าไม่มีเบอร์โทรศัพท์ติดต่อสอบถามปัญหาข้อสงสัย และไม่มีบัตรคิวที่ทันสมัยมีเสียงเรียกในการรอรับบริการบางคนมาหลังแต่ได้รับบริการก่อน

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านกฎหมาย ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ด้านกฎหมาย ผลการศึกษา พบว่า กฎหมายและระเบียบมีความซับซ้อนยากต่อการตีความและยากต่อการทำความเข้าใจ บางครั้งมีช่องโหว่ของกฎหมาย เช่น การหลีกเลี่ยงภาษีที่ดินว่างเปล่า ซึ่งอัตราภาษีสูง ด้วยการปลูกกล้วย หรือปลูกพืชเกษตรกรรมง่ายๆ เพื่อให้เสียภาษีในอัตราเกษตรกรรม ความไม่แน่นอนของนโยบาย วิธีการคำนวณภาษี การแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ ยกเว้นบ้านหลังหลัก เบี้ยปรับเงินเพิ่มมีอัตราสูงมากทำให้เกิดภาระแก่ประชาชนผู้เสียภาษี ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ไม่เป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา น้ำผึ้ง บุญขาว (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่ากฎหมายมีความซับซ้อนยากแก่ความเข้าใจสำหรับประชาชน สอดคล้องกับผลการศึกษา อุไรวรรณ ฉ้วยเปีย (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปาล์มพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล พบว่า กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความซับซ้อนและมีกฎหมายรองหลายฉบับ

2. ด้านบุคลากร ผลการศึกษา พบว่า ขาดแคลนบุคลากร สำนักงานเขตบางกะปิมีการจัดเก็บหลายภาษี นอกเหนือจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อีกทั้งยังมีภารกิจอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย จึงทำให้กระบวนการในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างล่าช้า ขาดบุคลากรดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจตลอดจนครบจบการการชำระภาษีถึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ธนนันท์ ชลยุทธ์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีศึกษาเทศบาลตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ปี 2565 พบว่า ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ปาณิสรา ธาราศักดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีป้ายของเทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการทำงาน เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

3. ด้านงบประมาณ ผลการศึกษา พบว่า ยังขาดงบประมาณในการจัดจ้างล่วงเวลาหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม เรื่องการดำเนินการจัดเก็บภาษี ไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการทำป้ายหรือเอกสารประชาสัมพันธ์ในการชำระภาษี เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานเขตมีจำกัด เขตมีภารกิจหลายด้าน จึงนำงบประมาณไปจัดสรรภารกิจอื่น ๆ เช่น ภารกิจด้านสาธารณูปโภคให้กับประชาชนมากกว่าการจัดสรรงบประมาณมาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ และการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมในจุดสำคัญ ด้านการชำระภาษี ระยะเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญนภา ตีระวรานันท์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการจัดเก็บภาษี ตาม พรบ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า งบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ที่รองรับระบบงาน ตลอดจนปัจจุบันปัญหาโปรแกรมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าวยังไม่สมบูรณ์พร้อมใช้งาน

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลการศึกษา พบว่า สถานที่ของสำนักงานเขตมีความคับแคบ ไม่มีที่จอดรถต้องวนหรือต้องเสียเวลามาใหม่อีกวัน จำนวนเก้าอี้สำหรับพักรอเรียกคิวชำระไม่เพียงพอ เครื่องมืออุปกรณ์ไม่มีความทันสมัยและไม่พร้อมต่อการทำงาน วัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอ ระบบไม่เสถียร เช่น คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ ระบบการจัดเก็บเอกสารไม่มีความทันสมัย เจ้าหน้าที่จัดเอกสารไม่ครบถ้วน หาเอกสารไม่เจอ ทำให้ผู้เสียภาษีรอนาน บางครั้งเวลาออกไปสำรวจยานพาหนะไม่ว่าง มีภารกิจหลายอย่าง ทำให้ไม่สามารถออกไปสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้“สถานที่มีจากัด ห้องก็คับแคบ และแออัดมาก เก้าอี้นั่งรอก็ไม่พอ สถานที่จอดรถไม่เพียงพอแก่ผู้มาติดต่อและชำระภาษี สอดคล้องกับผลการศึกษา อัมพร หลุยจำลอง (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตาบลยางคราม อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานที่ของเทศบาลมีความคับแคบ จำนวนเก้าอี้สำหรับพักรอรับบริการมีน้อย หากผู้เสียภาษีมาพร้อมกันหลายๆคน ทำให้ไม่เพียงพอต่อการรองรับ ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำงานบางครั้งต้องไปยืมจากหน่วยงานอื่นมาใช้ เครื่องมือ ไม่มีความพร้อม และไม่เพียงพอต่อการทำงาน เช่น เครื่องมือสำรวจภาษีโรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่จัดเอกสารไม่ครบถ้วน หาเอกสารไม่เจอ ทำให้ผู้เสียภาษีรอนาน

5. ด้านการบริหารจัดการ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาหนี้ค้างชำระสูง ในด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอ เมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทางด้านภาษีติดภารกิจหรือไปราชการ ทำให้การดำเนินการจัดเก็บภาษีไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ เนื่องจากบุคลากรที่อยู่ไม่ทราบพื้นที่ไม่มีความรู้ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ขาดการจัดสรรงาน การแบ่งกันทำงานข้อจำกัดด้านบุคลากร เมื่อเจ้าหน้าที่ขาดหรือลา คนอื่นไม่สามารถทำงานในพื้นที่แทนได้ ทำให้งานล่าช้า ไม่มีเบอร์โทรศัพท์ติดต่อสอบถามปัญหาข้อสงสัย และไม่มีบัตรคิวที่ทันสมัยมีเสียงเรียกในการรอรับบริการ บางคนมาหลังแต่ได้รับบริการก่อน ห้องทำงานไม่เป็นสัดส่วนเพราะเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการไม่อยู่ในสถานที่เดียวกัน การค้างชำระภาษีนั้น ผู้เสียภาษีบางรายไม่ทราบว่าต้องเสียภาษีเมื่อไหร่บางปีก็จ่ายไม่เกินเมษายนบางปีจ่ายได้ถึงสิงหาคมเกิดความสับสน ไม่ได้รับหนังสือประเมิน พอได้รับหนังสือติดตามยอดค้างชำระทำให้เป็นภาระรู้สึกไม่เป็นธรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิญญา พัทธศรี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า องค์การบริหารส่วนตาบลขาดการวางแผนและการเตรียมการในการจัดเก็บภาษี ขาดการสำรวจและประเมินภาษีให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และ แนวทางพัฒนาการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปัญหาในการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกฎหมาย ระเบียบ มีความซับซ้อนยุ้งยากในการตีความและทำความเข้าใจ ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ด้านงบประมาณขาดงบประมาณในการจัดจ้างล่วงเวลาหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม ด้านวัสดุและอุปกรณ์เครื่องมืออุปกรณ์ไม่มีความทันสมัยและวัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอ ระบบไม่เสถียร ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาหนี้ค้างชำระสูง บุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

1. ควรมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหารการจัดการในด้านการดำเนินการมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ พร้อมการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งลดการตกสำรวจ ประเมินราคาได้ถูกต้อง และเพิ่มช่องทางการ

2. ควรจัดฝึกอบรม เจ้าหน้าที่เฉพาะทางด้านการประเมินราคาและการตีความกฎหมาย ให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ไม่จำกัดเฉพาะฝ่ายจัดเก็บ ลดข้อพิพาทกับประชาชน การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน

3. ควรอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบ e-Payment รวมถึงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับวิธีการชำระเงินที่หลากหลายเพิ่มอัตราการชำระภาษีตรงเวลา ลดภาระงานด้านเอกสารของเจ้าหน้าที่ และสร้างความพึงพอใจให้ผู้เสียภาษี

4. ควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารควรมีนโยบายในการสนับสนุนอย่างจริงจังจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาให้เพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคใน การพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของกรุงเทพมหานคร และพัทยาที่เป็นรูปแบบพิเศษ มีความแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, (2552),การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี ระยะที่ 3 พ.ศ. 2566-2570, สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2568, จาก https://bma-csc.bangkok.go.th/

วีระศักดิ์ เครือเทพ และดวงมณี เลาวกุล, (2565), การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารการจัดเก็บรายได้ 2568 , สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2568, จาก https://webportal.bangkok.go.th

ธมลกร สร้อยสังวาลย์, (2567),ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดาเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี .การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

น้ำผึ้ง บุญขาว, (2559), ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา.การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุไรวรรณ ฉ้วยเปีย, (2562), ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปาล์มพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล .การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อัมพร หลุยจำลอง, (2561), ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตาบลยางคราม อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่.การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บรรณานุกรม (ต่อ)

ธนนันท์ ชลยุทธ, (2565), การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีศึกษาเทศบาลตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ปี 2565 .การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปาณิสรา ธาราศักดิ์, (2559), แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีป้ายของเทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพ็ญนภา ตีระวรานันท์, (2565), ปัญหาและอุปสรรคของการจัดเก็บภาษี ตาม พรบ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครนายก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อภิญญา พัทธศรี, (2552), แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น